

प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको
विधेयक

प्रमाणिकरण तथा प्रकाशन
मिति:.....

सम्बत् २०७५ सालको ऐन नं....

प्रस्तावना: प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त कर लगाउने तथा राजस्व संकलन र राजस्व प्रशासन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था गर्न बान्छनीय भएकाले,

नेपालको संविधानको धारा १९७ बमोजिम प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

- १. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस ऐनको नाम “प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७५” रहेको छ ।
(२) यो ऐन २०७५ साल साउन १ गते देखि प्रदेश नं. दुई भर लागु हुनेछ ।

- २. घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क:** (१) आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा अनुसूची-१ बमोजिम घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सेवा शुल्क र रोक्का दस्तुर लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको शुल्क घरजग्गा रजिष्ट्रेशनका बखत सम्बन्धित गाँउपालिका र नगरपालिकाले संकलन गर्नुपर्नेछ ।

तर गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको साधन, श्रोत, प्रविधि, जनशक्ति तथा कार्यालय व्यवस्थापन नभएसम्म नेपाल सरकारले तोकेको कार्यालयले प्रदेश सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको दर अनुसारको शुल्क उठाई चालिस प्रतिशत

रकम प्रदेश सञ्चित कोष र साठी प्रतिशत रकम स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गरिनेछ ।

३. **सवारी साधन कर:** (१) अर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा अनुसूची -२ बमोजिम सवारी साधनमा सवारी साधन कर लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कर प्रदेश सरकारले संकलन गर्नेछ ।

तर प्रदेश सरकारको साधन, श्रोत, प्रविधि, जनशक्ति तथा कार्यालय व्यवस्थापन नभएसम्म नेपाल सरकारले तोकेको कार्यालयले प्रदेश सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको दर अनुसारको कर उठाई साठी प्रतिशत रकम प्रदेश सञ्चित कोष र चालिस प्रतिशत रकम स्थानीय तहलाई तोकिए बमोजिम बाँडफाँड गर्न स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गरिनेछ ।

स्पष्टीकरण: यस दफाको प्रयोजनको लागि “सवारी साधन” भन्नाले यान्त्रिक शक्तिबाट चल्ने स्थलगामी सवारी साधनहरू जस्तै: जीप, कार, लहरी, ट्रक, बस, भ्यान, मिनिबस, मोटर साइकल, स्कुटर, अटोरिक्सा, टेम्पो आदिलाई सम्झनु पर्छ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम सवारी साधन कर लगाउदा सवारी साधनको प्रकृति र क्षमताका आधारमा समान प्रकृतिका सवारी साधनलाई समान दर कायम हुने गरी लगाइनेछ ।

यस दफामा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि टाँगा, रिक्सा र विद्युतीय रिक्सामा सवारी साधन कर सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लगाउने र संकलन गर्नेछ ।

४. **मनोरञ्जन कर:** (१) आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा मनोरञ्जन स्थलमा प्रवेश गरे वापत अनुसूची-३ बमोजिम मनोरञ्जन कर लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

स्पष्टीकरण: (क) यस दफाको प्रयोजनको लागि “मनोरञ्जन” भन्नाले शुल्क लिई व्यक्तिहरूलाई प्रवेश गराइने सिनेमा, नाचगाना, अपेरा, थिएटर, सर्कस, चटक, खेल, प्रदर्शनी, कन्सर्ट, फनपार्क, वाटर गार्डेन, उद्यान र अरु प्रकारका मनोरञ्जन समेतलाई जनाउँछ ।

(ख) “प्रवेश” भन्नाले मनोरञ्जनको निमित्त दर्शकको रुपमा प्रवेश गर्ने कार्यलाई जनाउँछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रशासन गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको संकलित करको चालिस प्रतिशत रकम मासिकरुपमा प्रदेश संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

५. **विज्ञापन कर:** (१) आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा प्रदेश भित्र राखिने होर्डिङ बोर्ड, साईन बोर्ड, ब्यानर, ट्राईभिजन बोर्ड, ग्लो बोर्ड, डिजिटल बोर्ड, स्टल, धातुको फ्रेम वा कुनै स्थानमा लगाउने लेखे वा विद्युतीय तरंग प्रयोग गरिएको प्रचार सामग्रीमा गरिएको विज्ञापनमा विज्ञापन कर लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) अनुसारको विज्ञापन करको दर र कर उठाउने प्रणाली स्थानीय तहले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको विज्ञापन करको प्रशासन गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम संकलित करको चालीस प्रतिशत रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

- ६. दहत्तर बहत्तर शुल्क:** (१) आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा प्रदेश भित्र ढुङ्गा, गिट्टी, बलुवा, माटो खोलाको बगाई ल्याएको काठ, दाउरा लगायतका दहत्तर बहत्तरको संकलनमा अनुसूची-४ बमोजिम शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । साथै गाउँपालिका वा नगरपालिकाले प्रचलित कानूनमा तोकिएको दरमा नघट्ने गरी विक्री मूल्य तोक्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको शुल्कको संकलन सम्बन्धित गाउँपालिका र नगरपालिकाले गर्नेछ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम संकलित रकम तोकिए बमोजिम बाँडफाँट हुनेछ ।

माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि अनुसूचि-४ को सि. नं. ५ र ६ मा उल्लेखित शुल्कको प्रशासन प्रदेश सरकारले तोके बमोजिम प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयले गर्नेछ । प्रदेश सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको दर अनुसारको शुल्क उठाई साठी प्रतिशत रकम प्रदेश सञ्चित कोष र चालिस प्रतिशत रकम स्थानीय तहलाई तोकिए बमोजिम बाँडफाँट गर्न स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गरिनेछ ।

- ७. दण्ड जरिवाना :** (१) कुनै व्यक्ति संस्था वा निकायले प्रदेश कानूनको उल्लङ्घन गरेको पाईएमा प्रदेश सरकारले दण्ड तथा जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको दण्ड जरिवानाको दर प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

८. दर घटाउन, बढाउन वा छुट दिन सकिने: (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि प्रदेश सरकारले आवश्यकता अनुसार यो ऐन र अन्य कानून बमोजिम लगाइएका शुल्क र करको दर घटाउन, बढाउन वा त्यस्तो शुल्क र कर आंशिक वा पूर्णरूपमा छुट दिन सक्नेछ। त्यस्तो दर घटाइएको, बढाइएको वा छुट दिइएको सूचना प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम करको दर घटाइएको, बढाइएको वा कुनै दस्तुर, शुल्क, महसुल र कर आंशिक वा पूर्णरूपमा छुट दिएको सुविधाको विवरण प्रत्येक वर्ष आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले प्रदेश सभामा पेश गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम दिएको पूर्ण वा आंशिक कर छुट सुविधाको कसैले दुरुपयोग गरेमा वा कुनै खास प्रयोजनको लागि छुट सुविधामा प्राप्त गरेको मालवस्तु अन्य प्रयोजनमा प्रयोग गरेमा त्यसरी छुट दिइएको शुल्क र कर रकम असुल उपर गरी सो रकम बराबर जरिवाना गरिनेछ।

९. प्रकृया सरलीकरण वा बाधा अडकाउ फुकुवा गर्न सक्ने: (१) प्रचलित कर सम्बन्धी कानून तथा यस ऐनको कार्यान्वयनको क्रममा सार्वजनिक शान्ति र व्यवस्थामा गम्भिर खलल पुगेको वा सार्वजनिक आवागमनमा अवरोध भएको वा विपदको कारणले उल्लेखित कानूनले प्रदान गरेको कुनै सुविधा उपभोग गर्न नपाउने अवस्था सिर्जना भएमा, कुनै जटिलता देखिएमा वा उल्लिखित कानून यस ऐनको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अडकाउ पर्न गएमा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार

अवधि थप गर्न प्रक्रिया सरलीकरण गर्न वा कार्यान्वयनमा
देखिएको बाधा अड्काउ फुकुवा गर्न सक्नेछ ।

प्रदेश सभा, प्रदेश सं २

अनुसूची - १
(दफा २ सँग सम्बन्धित)
घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सेवा शुल्क र रोक्का दस्तुर

क. घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क :

सि. नं.	लिखतको प्रकार	रजिष्ट्रेशन शुल्कको दर अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक थैली अङ्कमा			
		म.न.पा. क्षेत्रको दस्तुर	उ.म.न.पा. क्षेत्रको दस्तुर	न.पा. क्षेत्रको दस्तुर	गा.पा. क्षेत्रको दस्तुर
१.	राजिनामा, सट्टापट्टा र सगोलनामाको लिखत (क)राजिनामा, सट्टापट्टा, र सगोलनामाको लिखतको थैली अङ्कमा	५%	४.५%	४%	२%
	(ख)सामुहिक आवास योजना अन्तर्गत निर्मित भवन आवास इकाई को लिखतको थैली अङ्कमा	४%	३%	२%	१%
	(ग)सामुहिक आवास योजना अन्तर्गत निर्मित भवन सहितको घरजग्गाको लिखतको थैली अङ्कमा	५%	४.५%	४%	२%
२.	छोडपत्र दताफारी (संयुक्त दतावाला बीचको) लिखतको थैली अङ्कमा	२.५%	२%	२%	१%
३.	हालैदेखिको वकसपत्रको लिखत हालैदेखिको वकसपत्रको लिखतको थैली अङ्कमा (क) बाजे, बज्यै, आमा, बाबु, पति, पत्नी, दाजु, भाउजु, भाइ, भाईवहारी दिदी, बहिनी, छोरा, छोराबहारी, छोरी,				

	छोरीज्वाईँ, सासु-ससुरा, जेठाजु, जेठानी, देवर, देउरानी, भतिजा, भतिजी, नाति, नातिनी, नातिनीबुहारी, काका, काकी, मामा माइज्यू, भाञ्जा भाञ्जी ठूलो-बुवा, ठूली आमा (वावु तर्फका) आमाजु, नन्द, सोता-सोता र एकै दाजु भाईको छोरा, छोरी, फूपू र भदा भदै बीच ।				
	(अ) रु.१ लाखसम्मको थैली अङ्गमा	१.५%	१%	१%	०.५%
	(आ) रु.१ लाखभन्दा माथि जतिसुकै थैली अङ्गमा	२.५%	२%	२%	१%
	(ख) अन्य वकसपत्र र दानपत्रको थैली अङ्गमा	१५%	१५%	१५%	१०%
	स्पष्टीकरण : सरकारी विश्व विद्यालय, सरकारी क्याम्पस/कलेज, सामुदायिक विद्यालय, सामुदायिक अस्पताल, नेपाल सरकारका कार्यालय, प्रदेश नं. २ सरकारका कार्यालय, स्थानीय निकाय तथा प्रदेश नं. २ सरकारको नाममा प्राप्त हुने दानपत्रको लिखतमा कुनै दस्तुर लाग्ने छैन ।				
४.	अंशवण्डा तथा अंश भपाईको लिखत अंशवण्डा तथा अंश भपाईको लिखतमा				
	(क) रु.३० लाखसम्मको थैली अङ्गमा	०.२%	०.२%	०.२%	०.२%
	(ख) रु.३० लाख भन्दा वढी रु. २ करोडसम्मको थैली अङ्गमा	०.३%	०.३%	०.३%	०.३%
	(ग) रु. २ करोड भन्दा माथिको थैली अङ्गमा	०.५%	०.५%	०.५%	०.५%

५.	मानो छुट्टिएको र मानो जोडिएको लिखत (क) मानो छुट्टिएको प्रति लिखत (ख) मानो जोडिएको प्रति लिखत	रु.१२,०००।	रु.११,०००।	रु.१०,०००।	रु.५,०००।
६.	शेषपछिको वकसपत्रको लिखत शेषपछिको वकसपत्र / अष्टलोहको प्रतिलिखत (क) तीन पुस्ताभित्रको (ख) तीन पुस्ताबाहिरको	रु.७,०००। रु.१२,०००।	रु.६,०००। रु.११,०००।	रु.५,०००। रु.१०,०००।	रु.२,०००। रु.४,०००।
७.	बन्धकीको लिखत दृष्टिवन्धकी, भोगबन्धकी, र लखबन्धकीको लिखतको थैली अंकमा	१%	१%	१%	१%
८.	धर्मपुत्र, धर्मपुत्रीको लिखत धर्मपुत्र, धर्मपुत्रीको प्रति लिखतमा (क) तीनपुस्ता भित्रको नातामा (ख) तीनपुस्ता बाहिरकोमा	रु.१,०००। रु.७,०००।	रु.१,०००। रु.६,०००।	रु.१,०००। रु.५,०००।	रु.१,०००। रु.४,०००।
९.	अधिकारनामा, मञ्जुरीनामा र अख्तियारनामा लिखत मञ्जुरीनामा र अख्तियारनामा लिखत	रु. २,०००।	रु. २,०००।	रु. २,०००।	रु. २,०००।
१०.	कपाली तमसुक र करारनामाको लिखत दाखिल खारेज नहुने कपाली तमसुक र करारनामाको प्रति लिखत	१%	१%	१%	१%
११.	सि.नं. ४ को अंशवण्डा तथा अंश भर्पाईको लिखत घर जग्गा भएको कुनै ईलाका वा जिल्लामा पारित गर्न सकिनेछ र सो बाहेकका अन्य सि.नं. १ देखि ८ का घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क लाग्ने लिखतहरु अर्को इलाकामा पारित गर्न सकिने छैन ।				

ख.सेवा शुल्क :

सि. नं.	विवरण	सेवा शुल्कको दर अन्यथा उल्लेख भएकोमा बाहेक थैली अङ्कमा			
		म.न.पा. क्षेत्रको दस्तुर	उ.म.न.पा. क्षेत्रको दस्तुर	न.पा. क्षेत्रको दस्तुर	गा.पा. क्षेत्रको दस्तुर
१.	लिखत रजिष्ट्रेशनको लागि डोर माग गर्ने निवेदनमा डोर शुल्क लिखत रजिष्ट्रेशनको लागि डोर माग गर्ने निवेदनमा डोर दस्तुर : (क) तराई क्षेत्रमा	रु.१५,०००।	रु.१०,०००।	रु.७,०००।	रु.३,०००।
२.	वित्तीय धितो नेपाल राष्ट्र बैंकबाट वित्तीय कारोबार गर्न स्वीकृति प्राप्त बैंक, वित्तीय तथा सहकारी संस्थाबाट दिने कर्जाको धितोबन्धक वा दृष्टिवन्धक लिखतमा (क) रु. १००,०००।- सम्मको लिखतको थैली अङ्कमा (ख) रु. १००,००।- भन्दा बढी रु. ५,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा (ग) रु. ५,००,००।- भन्दा बढी रु.१०,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा (घ) रु.१०,००,०००।- भन्दा बढी रु.२०,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा (ङ) रु.२०,००,०००।- भन्दा बढी रु.५०,००,०००।- सम्मको थैली अङ्कमा	रु.१०००। रु.१५००। रु.२५००। रु.३,०००। रु.५,०००।	रु.१०००। रु.१५००। रु.२५००। रु.३,०००। रु.५,०००।	रु.१०००। रु.१५००। रु.२५००। रु.३,०००। रु.५,०००।	रु.१०००। रु.१५००। रु.२५००। रु.३,०००। रु.५,०००।

	(च) रु. ५०,००,०००/- भन्दा बढी रु. १,००,००,०००/- सम्मको थैलीअङ्कमा	रु.२०,०००	रु.२०,०००	रु.२०,०००	रु.२०,०००
	(छ) रु. १,००,००,०००/- भन्दा बढी रु. २,००,००,०००/- सम्मको थैली अङ्कमा	रु.३०,०००	रु.३०,०००	रु.३०,०००	रु.३०,०००
	(ज) रु. २,००,००,०००/- भन्दा बढी रु. ५,००,००,०००/- सम्मको थैलीमा अङ्कमा	रु.६५,०००	रु.६५,०००	रु.६५,०००	रु.६५,०००
	(झ) रु. ५,००,००,००० भन्दा बढी जतिसुकै थैली अङ्कमा	रु.१०००००	रु.१०००००	रु.१०००००	रु.१०००००
३.	लीज सरकारी जग्गा लजमा उपलब्ध गराउने	सरकारी जग्गा दर्ता तथा लजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति स्थानीय तह र प्रदेशको आपसी सहमति अनुसारको दस्तुर लाग्नेछ ।			
४.	जग्गाधनि दर्ता श्रेस्ताको प्रतिलिपिको लागि (टिकट बाहेक) प्रति पर्जा (क) काठमाडौँ उपत्यका भित्र (ख) तराई क्षेत्र (ग) अन्य क्षेत्र नोट: जुनसुकै प्रयोजनको लागि प्रतिलिपि लिँदा समेत लाग्नेछ	रु.१,००० रु.१,००० रु.१,०००	रु.१००० रु.७०० रु.५००	रु.१००० रु.५०० रु.३००	रु.५०० रु.२०० रु.१००
५.	दाखिल खारेज शुल्क (क) करार अनुसार लिखत पारित गर्न ठहर्‍याएको फैसला वा मिलापत्र अनुसारको दाखिल खारेज गर्दा (ख) अन्य मिलापत्र (अंश र अपुताली बाहेक) को दाखिल खारेज गर्दा (ग) बैंक वित्तिय संस्था वा सहकारी संस्थाबाट कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको धितो लिलाम गर्दा	५% ३% ५%	४.५% २.५% ४.५%	४% २% ४%	२% १% २%

	व्यक्तिले सकार गरी बैंक तथा वित्तीय संस्थाको पत्रानुसार व्यक्तिको नाउमा दा.खा. गर्दाको थैली अङ्कमा				
	(घ) बैंक वित्तीय संघ वा सहकारीसंस्थाबाट कर्जाप्रवाह गर्दा लिएको धितो लिलाम गर्दा व्यक्तिले सकार नगरी ऋणीकै नामबाट बैंक वित्तीय संघ वा सहकारी संस्थाले आफ्नो नाउमा दाखिल खारेज गर्दा प्रति मिसिल	रु.७,०००।	रु.६,०००।	रु.५,०००।	रु.२,०००।
	(ड) बैंक, वित्तीय संस्था वा सहकारी संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्दा लिएको धितो लिलाममा बैंक वा संस्था आफैले सकार गरेपछि सम्बन्धित ऋणीलाई नै फिर्ता गर्दा पारित गर्ने लिखतको थैली अङ्कमा	२.५%	२%	२%	१%
	(१) भूमिसुधार कार्यालयबाट जग्गा वाडफाड भई दा.खा. हुन आउदा प्रति मिसिल	रु.५००।	रु.४००।	रु.३००।	रु.२००।
	(२) अदालत वा न्यायिक निकायको फैसलाबमोजिम लिलाम वढावढ गरी दाखिल खारेज गर्दा प्रति मिसिल	रु.५०००।	रु.३०००।	रु.१०००।	रु.५००।
	(च) शेषपछिको वकसपत्रको दाखिल खारेज (क) तीनपुस्ता भित्रको भए (ख) तीनपुस्ता बाहिरको भए (थैली अंक)मा	सबै क्षेत्रका लागि अंशवण्डा सरह सबै क्षेत्रका लागि राजीनामा सरह			
६.	नामसारी	नामसारी			
	(क)तीन पुस्ता भित्रको नामसारी गर्दा	रु.१,५००।	रु.१,२००।	रु.१,०००।	रु.५००।
	(ख)तीन पुस्ताभन्दा बाहिरको नामसारी गर्दा	रु.३५००।	रु.३०००।	रु.३,०००।	रु.१५००।
७.	हाल	पुनः नापजाँच			

	साविक	पछिको श्रेस्ता हाल साविक तथा अद्यावधिक गर्दा प्रति मिसिल	रु. ४००।	रु. ३००।	रु. २००।	रु. १००।
८.	घर कायम	श्रेस्ता पूर्जामा घर जनाउने प्रति निवेदनमा	रु. २,५००।	रु. २,०००।	रु. २,०००।	रु. ५००।
९.	संशोधन दस्तुर	मालपोत ऐन २०३४ को दफा (७३) अनुसारको विवरणमा संशोधन गर्नु पर्दा प्रति मिसिल	रु. ३००।	रु. २००।	रु. १००।	रु. ५०।
१०	रोक्का दस्तुर:	क) लिखत रजिष्ट्रेशन भएकोमा (थैली अङ्क जतिसुके भएपनि) ख) लिखत रजिष्ट्रेशन नहुनेमा (अ) रु. १००,०००। सम्मको ऋण अङ्कमा (आ) रु. १,०००००। भन्दा बढी रु. ५,००,०००। सम्म (इ) रु. ५ लाख भन्दा बढी जतिसुके ऋण अंकमा (ई) ऋण अङ्क नखुलेकोमा	नलाग्ने	नलाग्ने	नलाग्ने	नलाग्ने
			रु. ५००।	रु. ४००।	रु. ३००।	रु. २००।
			रु. ८००।	रु. ७००।	रु. ५००।	रु. ३००।
			रु. १०००।	रु. ८००।	रु. ७००।	रु. ५००।
			रु. ५०००।	रु. ४०००।	रु. ३०००।	रु. २०००।

ग. विविध:

१.	प्रदेश नं. २, भित्रका महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका र नगरपालिका क्षेत्रभित्रको पारित हुने लिखतमा घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुरको सि.नं. १, २ र ३ मा उल्लेख गरिएको रजिष्ट्रेशन लिखतको थैली अंकको शून्य दशमलव पाँच प्रतिशत दस्तुर मुख्य मन्त्री स्वच्छता अभियान कोषका लागि असुल गरिनेछ ।
२.	धर्मपुत्र, अधिकारनामा र शेषपछिको बक्सपत्र लिखत बाहेक अन्य सबै प्रकारको लिखतमा थैली अंक अनिवार्य खुलाउनु पर्नेछ ।
३.	जलविद्युत उद्योग, चिया खेती, कफी खेती, कपास खेती, पुष्प व्यवसाय, तरकारी खेती, पशुपंक्षीपालन, अलैची खेती, जडिबुटी खेती एवं फलफूल उद्योगको नाममा खरीद गर्ने जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा पचहत्तर प्रतिशत छुट हुनेछ । तर त्यस्तो जग्गाको प्रयोग उद्देश्य विपरित भएको पाईएमा मालपोत कार्यालयले छुट भएको रजिष्ट्रेशन दस्तुर असुल गरी सोही रकम बराबर जरिवाना गर्नु पर्नेछ ।
४.	सामूहिक खेती योजना अन्तर्गत कृषि उत्पादन बढाउने उद्देश्यले व्यक्तिहरू मिली जग्गाको चक्का मिलाई खेती गर्ने उद्योग खोली त्यस्तो उद्योगको नाममा लिखत पारित भएमा सो मा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा पचहत्तर प्रतिशत छुट हुनेछ । तर त्यस्तो जग्गाको प्रयोग उद्देश्य विपरित भएको पाईएमा मालपोत कार्यालयले छुट भएको रजिष्ट्रेशन दस्तुर असुल गरी सोही रकम बराबर जरिवाना गर्नु पर्नेछ ।
५.	सूती, गुडुखा, पानपराग र मदिराजन्य उद्योग बाहेकका उत्पादनमूलक उद्योगले उद्योग स्थापना तथा सञ्चालन गर्न उद्योगको नाममा खरीद गर्ने जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ । तर त्यस्तो जग्गाको प्रयोग उद्देश्य विपरित भएको पाईएमा मालपोत कार्यालयले छुट भएको रजिष्ट्रेशन दस्तुर असुल गरी सोही रकम बराबर जरिवाना गर्नु पर्नेछ ।
६.	(क) कृषि ऋण, बीमा संस्थान, बीमा समितिबाट स्वीकृत प्राप्त बीमा कम्पनी, विश्वविद्यालय, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले आफ्ना बहालवाला कर्मचारीहरूलाई सेवा सर्तबमोजिम दिने ऋण सुविधाको धितो बन्धक लिखत पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट हुनेछ । तर सेवा शुल्क रु. १०००/- लाग्नेछ । (ख) कर्मचारी सञ्चयकोष तथा नागरिक लगानी कोषले नियमित बचत जम्मा गर्ने आफ्ना सञ्चयकर्ताहरूलाई ऋण सुविधा उपलब्ध गराउँदा लिने धितोको धितो बन्धक लिखत पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट हुनेछ । तर सेवा शुल्क रु. ५००/- लाग्नेछ ।
७.	(क) सहकारी ऐन, २०४८ बमोजिम दर्ता भै संचालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरूले आफ्ना शेयर सदस्यहरू विच ऋण लगानी/प्रवाह गर्दा तीस लाख रुपैयाँ सम्मको थैली अंकमा रोकका दस्तुर बाहेक सेवा शुल्क छुट हुनेछ । सो भन्दा माथिको थैली अंकमा खण्ड ख. सेवा शुल्क महलको सि.नं. २ बमोजिमको सेवा शुल्क लाग्ने छ ।

	(ख) बैकिङ तथा वित्तीय व्यवसाय र विमा व्यवसाय गर्ने एकै प्रकृतिका निकायहरू एक आपसमा गाभिन चाहेमा गाभिने संस्थाहरूले सो प्रयोजनका लागि घरजग्गाको एकत्रित गर्दा संशोधन दस्तुर बाहेक अन्य दस्तुर लाग्ने छैन ।
८.	जनआन्दोलन पहिलो, दोश्रो र मधेश आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गरेका शहिदका आश्रित पति, पत्नि, छोरा र छोरी तथा माता-पिताको नाममा स्वामित्व प्राप्त हुने गरी पारीत हुने लिखतमा यस ऐन बमोजिम लाग्ने सबै प्रकारको दस्तुर र शुल्क पूर्ण रूपमा छुट हुनेछ ।
९.	अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित एवं पिछडिएका जाती भनी स्थानीय निकायबाट प्रमाणित भएको सिफारिस वा अधिकारिक प्रमाणको आधारमा तिनीहरूको नाममा स्वामित्व प्राप्त हुँदा यस ऐन बमोजिम असुल गरिने घर जग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा पच्चीस प्रतिशत छुट हुनेछ ।
१०.	(क) महिला, सत्तरी वर्ष भन्दा बढी उमेरका ज्येष्ठ नागरिक र नाबालकको नाममा जुनसुकै प्रकारबाट स्वामित्व प्राप्त हुने गरि पारित हुने लिखतमा यस ऐन बमोजिम लगाइएको रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा पच्चीस प्रतिशत छुट हुनेछ । तर एकल महिलाको हकमा भने पैंतिस प्रतिशत छुट हुनेछ । (ख) हाल पति वा पत्नीको नाममा कायम रहेको घर जग्गाको स्वामित्व परिवर्तन गरी पति-पत्नी दुवैको संयुक्त स्वामित्वको रूपमा लिखत गर्न चाहेमा सो संगोलनामाको लिखतमा रु.१००/- मात्र रजिष्ट्रेशन दस्तुर लाग्नेछ । (ग) ३०० जना भन्दा बढी व्यक्तिलाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिने उत्पादनमूलक उद्योग स्थापना गर्न वा विस्तार गर्नका लागि जग्गा खरीद गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुरको लिखतमा ५०% छुट दिइनेछ । तर त्यस्तो जग्गाको प्रयोग उद्देश्य विपरित भएको पाइएमा मालपोत कार्यालयले छुट भएको रजिष्ट्रेशन दस्तुर असुल गरी सोही रकम बराबर जरिवाना गर्नु पर्नेछ ।
११.	भूमिहिन मुक्त कर्मैया र मुक्त हलिया परिवारले सहूलियत ऋण र अनुदान प्राप्त गरी खरीद गरेको जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुर, सेवा शुल्क र रोक्का दस्तुर पूर्ण रूपमा छुट हुनेछ ।
१२.	बैक, वित्तीय एवं सहकारी संघ वा संस्था र अदालतबाट भई आएको मिलापत्र अनुसार दाखिल खारेज गर्नुपर्दा सेवा दस्तुर असुल गर्ने प्रयोजनको लागि मालपोत कार्यालयले रजिष्ट्रेशन प्रयोजनको लागि तोकेको न्यूनतम मूल्य र मिलापत्र वा बैक, वित्तीय एवं सहकारी संघ संस्थाको पत्रमा उल्लेख भएको मूल्य मध्ये जुन बढी हुन्छ सोहीलाई कायम गर्नुपर्नेछ ।
१३.	रजिष्ट्रेशन वापत मालपोत कार्यालयले सम्बन्धित स्थानीय तहमा पठाउने कूल रकमको सात प्रतिशत रकम सम्बन्धित मालपोत/भूमिसुधार/नापी कार्यालयहरूको संस्थागत सुदृढीकरण, भवन, निर्माण, मर्मत, श्रेस्ता व्यवस्थापन तथा दैनिक कार्य संचालनमा खर्च गर्ने गरी स्थानीय तहले सम्बन्धित मालपोत कार्यालयहरूमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । यसरी उपलब्ध गराएको रकम रु. ६ लाख भन्दा बढी भएमा सो भन्दा बढी भएको रकम बेटी बचाउ बेटी पढाउ कोषमा दाखिला गर्नुपर्नेछ ।
१४.	प्रदेश सरकारले चाहेमा धार्मिक तथा सामाजिक हितका निमित्त स्थापित प्रदेश नं. २ मा दर्ता भएका संघ संस्था वा निकायले आफ्नो नाउमा निशुल्क रूपमा

	प्राप्त गर्ने जग्गाको लिखत पारित गर्दा पचास प्रतिशत रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट दिन सक्नेछ ।
१५.	यो ऐन लागू हुँदाका वखत प्रदेश सरकारबाट घोषणा भएका वा यस पछि घोषणा हुने नगरपालिकाको हकमा त्यस्ता नगरपालिकाको नाम र क्षेत्र निर्धारण गरी प्रदेश सरकारले प्रदेश राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरेको मिति देखि यस अनुसूची बमोजिमको घर जग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर र सेवा शुल्क लाग्नेछ ।
१६.	सहकारी ऐनको दफा ५ अन्तर्गत दर्ता भएका सहकारी संस्थाहरूले संस्थाको प्रयोजनको लागि मात्र ३ कठ्ठासम्म जग्गा र भवन खरीद गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुर सहकारी विभागको सिफारिसमा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुर पूर्ण रुपमा छुट हुनेछ, तर त्यस्ता सहकारी संस्थाले रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट सुविधामा खरीद गरेको जग्गा तथा भवन संस्था गाभिएको वा विघटन भएको अवस्थामा बाहेक विक्रि गरेमा पहिले छुट दिएको रजिष्ट्रेशन दस्तुर असूल उपर गरिनेछ ।
१७.	विविधको क्रमसंख्या ८, ९, १० र ११ बमोजिम छुट दिँदा एकै व्यक्तिलाई एकभन्दा बढी आधारमा छुट पाउने भएमा सबैभन्दा बढी कुनै एकमात्र छुट दिइने छ ।
१८.	एउटै कारोवारबाट ५० लाख रुपैयाँ वा सोभन्दा माथिको घर वा जग्गा खरीद विक्री गर्दा क्रेताले बैंकबाट भुक्तानीको लागि योग्य (गुड फर पेमेन्ट) भनी छाप लागेको चेकको फोटोकपी पेश गरेपछि वा विक्रेताका नाममा बैंकमा रहेको खातामा रकम जम्मा गरेको बैंक भौचरको फोटोकपी पेश गरेपछि मात्र मालपोत कार्यालयले लिखत पारित गर्नेछ ।
१९.	पति पत्नीको संयुक्त नाममा पारित हुने लिखतमा महिला सरह रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट दिइनेछ ।
२०.	तीनपुस्ता भित्र छोरी वा नातिनीहरूमा संयुक्त नामसारी भई दर्ताकारी गर्दा क्रमसंख्या २ मा उल्लिखित छोडपत्रको दररेटको आधा शुल्क लाग्नेछ ।
२१.	प्रदेश सरकार अन्तर्गत कुनै एक निकायको नाममा रहेको जग्गा प्रदेश सरकारको अर्को कुनै निकायको नाममा रजिष्ट्रेशन वा दाखिल खारेज गर्नु पर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर तथा सेवा शुल्क लाग्ने छैन ।
२२.	कुनै व्यक्तिको स्वामित्वमा रहेको जग्गा प्रदेश सरकारको कुनै निकायलाई निःशुल्क रूपमा प्राप्त भएमा वा प्रदेश सरकारको वा कुनै पनि निकायले खरीद गरि लिएमा सो मा रजिष्ट्रेशन दस्तुर तथा सेवा शुल्क लाग्ने छैन ।
२३.	वैदेशिक रोजगारीबाट बैकिङ प्रणाली मार्फत रेमिट्यान्स प्राप्त भएको बैंकको प्रमाणित कागजातको आधारमा त्यस्तो रेमिट्यान्सबाट खरीद हुने जग्गाको लिखतमा पच्चीस प्रतिशत रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट दिइनेछ ।

अनुसूची - २
(दफा ३ सँग सम्बन्धित)
सवारी साधन कर

१. निजी सवारी साधनमा देहाय बमोजिम सवारी साधन कर लाग्नेछ :-	
सवारीको किसिम	
(क) कार, जिप, भ्यान, माइक्रो बस	वार्षिक कर दर
(अ) १००० सी.सी सम्म	रु. १९,०००।-
(आ) १००१ देखि १५०० सी.सी सम्म	रु. २१,०००।-
(इ) १५०१ सी.सी. देखि २००० सी.सी. सम्म	रु. २३,०००।-
(ई) २००१ सी.सी. देखि २५०० सी.सी. सम्म	रु. ३२,०००।-
(उ) २५०१ सी.सी. देखि २९०० सी.सी. सम्म	रु. ३७,०००।-
(ऊ) २९०१ सी.सी. देखि माथि सब	रु. ५३,०००।-
(ख) डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ट्रिपर, क्रेन जस्ता मेशिनरी उपकरण र मिनीटिपर	
(अ) डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ट्रिपर, क्रेन जस्ता मेशिनरी उपकरण	रु. ३५,०००।-
(आ) मिनीटिपर	रु. २५,०००।-
(ग) अटो रिक्सा, थ्री ह्वीलर, टेम्पो, ट्रेक्टर र पावर टिलर	
(अ) अटो रिक्सा, थ्री ह्वीलर र टेम्पो	रु.५,०००।-
(आ) ट्रेक्टर	रु.४,०००।-
(ई) पावर टिलर	रु.३,०००।-
(घ) मिनिट्रक/मिनिबस	रु.२२,०००।-
(ड) ट्रक/बस	रु.३०,०००।-

(च) मोटर साइकल	
(अ) १२५ सी.सी. सम्मको	रु.२,५००/-
(आ) १२६ देखि २५० सी.सी. सम्म	रु.४,०००/-
(इ) २५१ देखि ४०० सी.सी. सम्म	रु.८,०००/-
(ई) ४०१ सी.सी. र सो देखि माथि	रु.१५,०००/-
२. भाडामा दर्ता भएका सवारी साधनमा देहाय बमोजिम सवारी साधन कर लाग्नेछ :-	
सवारीको किसिम	
(क) कार, जिप, भ्यान, माइक्रो बस	वार्षिक कर दर
(अ) १३०० सी.सी.सम्म	रु.८,०००/-
(आ) १३०१ सी.सी. देखि २००० सी.सी. सम्म	रु.९,०००/-
(इ) २००१ सी.सी.देखि २९०० सी.सी.सम्म	रु.११,०००/-
(ई) २९०१ सी. सी. देखि ४००० सी.सी. सम्म	रु.१३,०००/-
(उ) ४००१ सी.सी. र सोभन्दा माथि सबै	रु.१५,०००/-
(ख) डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ट्रिपर, क्रेन जस्ता मेथिनरी उपकरण	रु.१७,०००/-
(ग) अटो रिक्सा, श्री हवीलर र टेम्पो	रु.४,०००/-
(घ) ट्रैक्टर	रु.४,०००/-
(ङ) पावर टिलर	रु.२,०००/-
(च) मिनीट्रक, मिनीबस	रु.१२,०००/-
(छ) मिनी ट्रिपर	रु.१४,०००/-
(ज) ट्रक, बस	रु.१६,०००/-
३.	तपसीलमा उल्लेख भएका सवारी साधनहरूलाई भाडामा दर्ता भएका

	सवारी साधनमा लाग्ने सरह कर लाग्ने छ :- (क) प्रदेश नं. २ सरकारको नाउँमा दर्ता भएका, (ख) नेपाल सरकारको नाउँमा दर्ता भएका, (ग) गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समितिको नाउँमा दर्ता भएका ।
४.	बिद्युतीय माध्यमद्वारा सञ्चालित सवारी साधनमा सवारी साधन कर लाग्ने छैन । पेट्रोलियम पदार्थ बाहेक अन्य इन्धनद्वारा सञ्चालन हुने सवारी साधनमा माथि दफा १ र २ बमोजिम लाग्ने सवारी साधन करमा बीस प्रतिशत छुट हुनेछ ।
५.	सुरु पैठारी मितिले एक वर्षभन्दा कम अवधि भएमा दामासाहीले सवारी साधन कर कट्टा गरिनेछ । तर व्यापार मौज्जातमा रहेका सवारी साधनमा यस्तो कर लाग्ने छैन ।
६.	सवारी साधन विप्रेको वा अन्य कुनै कारणबाट सो सवारी साधन चलाउन नपाएको भनी प्रदेश नं. २ सरकारले ठहर्‍याएको कुनै व्यक्ति वा संस्थाको नाममा दर्ता भएको सवारी साधनलाई सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
७.	प्रदेश नं. २ मा दर्ता भई उत्पादनका मितिले पन्ध्र वर्षभन्दा पुराना सवारी साधनहरूलाई लाग्ने सवारी साधन करमा चौध वर्षभन्दा बढीको प्रत्येक वर्षका लागि पाँच प्रतिशतका दरले थप गरी सवारी साधन कर लाग्नेछ । तर यस्तो थप गरिएको रकम सवारी साधनको लागि तोकिएको कर रकमभन्दा बढी हुने छैन ।
८.	शैक्षिक संस्थाले विद्यार्थी ओसारन प्रयोग गर्ने निजी तथा भाडाका बस, मिनीबस, तथा माईक्रोबसका धनीले तिर्नुपर्ने सवारी साधन करमा साठी प्रतिशत छुट पाउनेछन् ।
९.	जुनसुकै सवारी साधनका धनीले चाहेमा लाग्ने सवारी साधन कर प्रचलित दरका आधारमा एकमुष्ट रुपमा पाँच वर्षसम्मका लागि एकैपटक भुक्तानी गरी नवीकरण गराउन सक्नेछन् । यसरी अग्रिम रूपमा पाँच वर्षको सवारी साधन कर एकमुष्ट बुझाई नवीकरण गराएमा लाग्ने सवारी साधन करमा दस प्रतिशत छुट हुनेछ ।
१०.	सार्वजनिक संग्रहालयमा प्रदर्शनीका लागि राखिएका बीस वर्षभन्दा पुराना सवारी साधनलाई वार्षिक तिर्नुपर्ने सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
११.	दफा १ र २ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि दमकल, एम्बुलेन्स तथा शव वाहनलाई सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
१२.	बीस लाख रुपैयाँभन्दा बढीको सवारी साधन खरिद गर्दा सम्बन्धित सवारी साधन क्रेताले एकाउन्ट पेयी चेकबाट मात्र बिक्रेतालाई रकम भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।
१३.	यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अपाङ्गता भएका व्यक्तिले प्रयोग गर्न मिल्ने गरी बनाईका १५० सी.सी. सम्मका स्कूटरमा सवारी साधन कर लाग्ने छैन ।
१४.	प्रदेश नं. २ मा हाल सञ्चालनमा रहेका पुराना ट्रकलाई नेपालमा नै बन्द

	कन्टेनरको रूपमा रूपान्तरण गर्न निवेदन दिने सवारी साधनका धनीलाई निजले बुझाउनु पर्ने सवारी साधन कर वापत पचास हजार रुपैयाँ वा चार वर्षको सवारी साधन कर वापत हुन आउने रकममध्ये जुन घटी हुन्छ सो बराबरको रकम छुट दिइनेछ । तर यस्तो छुट सुविधा दश वर्ष भन्दा पुराना ट्रकहरूलाई दिइने छैन ।
१५.	सार्वजनिक यातायातका रूपमा सञ्चालन गर्ने गरी दर्ता भएका प्रा.लि. कम्पनीहरूले संचालन गर्ने सार्वजनिक बसहरूले तिर्ने सवारी साधन करमा पच्चीस प्रतिशत छुट दिइनेछ ।
१६.	दुवानी कार्य संचालन गर्ने गरी दर्ता भएका प्रा.लि. कम्पनीहरूले सञ्चालन गर्ने १० टन भन्दा माथिका बन्द कन्टेनर र ठूला ट्रकहरूले तिर्ने सवारी साधन करमा पच्चीस प्रतिशत छुट दिइनेछ ।
१७.	प्रदेश नं. २ सरकारले जफत गरी लिलाम बिक्री गरेको सवारी साधनमा सो मिति भन्दा अगाडिको अवधिको यस्तो कर लाग्ने छैन ।

अनुसूची - ३
(दफा ४ सँग सम्बन्धित)
मनोरञ्जन कर

सि.नं.	विवरण	मनोरञ्जन करको दर
१	चलचित्र प्रदर्शन गर्दा दर्शकहरूको प्रवेश शुल्कमा	५%
२	साँस्कृतिक प्रदर्शन, दोहोरी साँझ, डान्सबार, कन्सर्ट, नाटकघर, भिडियोघर, थियटर, पार्क आदिको प्रवेश शुल्कमा	५%
३	तीन महिनासम्म जादु सर्कस मेला सञ्चालन गराए वापत प्रतिदिन	रु. १००/-
४	तीन महिना भन्दा बढी जादु सर्कस मेला वा मनोरञ्जन प्रदायक कार्यक्रम सञ्चालन गराए वापत मासिक	रु. ५०००/-

अनुसूची - ४
(दफा ६ सँग सम्बन्धित)
दहत्तर बहत्तर शुल्क

सि.नं.	विवरण	इकाई	दर प्रति
१	ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, स्लेट, ग्राभेल र रोडा विक्री एवम् घाटगद्दि (स्वीकृत खानी क्षेत्र बाहेक)	प्रति क्यूब फिट	रु. ३ देखि रु. ४ सम्म
२	माटो विक्री एवम् घाटगद्दि (स्वीकृत खानी क्षेत्र बाहेक)	प्रति क्यूब फिट	रु. १ देखि रु. २ सम्म
३	काठ दायरा विक्री	विक्री मूल्य	१०%
३	खानीजन्य उद्योगबाट निकासी हुने वस्तुमा निकासी कर मात्र लगाइनेछ ।		
५	खानीजन्य वस्तुहरुको उपयोग गरी सिमेन्ट उत्पादन गरी विक्री वितरण गर्ने उद्योगबाट उत्पादित सिमेन्टको विक्रीमा विक्री गर्दा कै बखत विक्री मूल्यको (मूल्य अभिवृद्धि कर तथा अन्तः शुल्क बाहेक) ०.५ प्रतिशतका दरले प्राकृतिक स्रोत उपयोग वापत शुल्क लगाइने छ ।		
६	खानीजन्य वस्तुहरुको उपयोग गरी क्लिङ्कर उत्पादन गरी विक्री वितरण गर्ने उद्योगबाट उत्पादित क्लिङ्करको विक्रीमा विक्री गर्दा कै बखत विक्री मूल्यको (मूल्य अभिवृद्धि कर बाहेक) ०.५ प्रतिशतका दरले प्राकृतिक स्रोत उपयोग वापत शुल्क लगाइने छ ।		